

**UCHWAŁA NR LV/452/2024
RADY GMINY OBROWO**

z dnia 28 marca 2024 r.

**w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania za rok 2023 z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
wraz z przedstawieniem potrzeb związanych z realizacją zadań**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6a i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. poz.40; 572, 1463 i 1688) i art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024r. poz. 177) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się roczne sprawozdanie za rok 2023 z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz wykaz potrzeb związanych z realizacją zadań stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Obrowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Roman Skórski

Załącznik do uchwały Nr LV/452/2024
Rady Gminy Obrowo
z dnia 28 marca 2024 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
ZA 2023 ROK**

Opracowanie: Renata Kwiatkowska
Obrowo, marzec 2024

Wstęp

Obowiązująca od 1 stycznia 2012 r. ustawa z dnia 9 czerwca 2011r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024r. poz. 177) porządkuje i reguluje kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie przez państwo i samorządy. Nowy system ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, a w konsekwencji w przyszłości ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych oraz rodzinach zastępczych. Pomoc dotyczyć ma również rodzin, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi, pozbawionymi opieki rodzicielskiej. W świetle ustawy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej (art. 3 ust.1) ww. ustawy.

Obowiązek, o którym mowa jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

1. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ – DEFINICJA

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców, a obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

2. ZADANIA GMINY

Ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej nałożyła na gminę zadania, mające na celu stworzenie i realizowanie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie, do których w szczególności należy:

1) opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie opracował projekt Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 - 2025, który został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Obrowo Nr XLIV/367/2023 z dnia 31 marca 2023r.;

2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie częstokroć proponuje dla asystentów rodzin szkolenia, w których nie zawsze mogą uczestniczyć z powodów zawodowych oraz osobistych. Mimo to, w 2023 roku asystenci skorzystali ze szkolenia „Rola asystenta w procesie wsparcia rodziny z uwzględnieniem koordynacji zadań – budowanie kompetencji i umiejętności praktycznych z wykorzystaniem terapii skoncentrowanej na rozwiązaniu mediacji oraz dialogu motywującego”, którego koszt wyniósł 500,00 zł., szkolenie „Dziecko w Kryzysie - Rozpoznanie, komunikacja, działanie”, szkolenie - „Rozmowa z osobą doznającą przemocy domowej oraz z osobą stosującą przemoc domową oraz Procedura Niebieskiej Karty w świetle nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta”.

3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych przez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny
W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Obrowie w 2023r., zatrudnionych było 3 asystentów rodziny. Wynagrodzenie dla asystentów wraz z pochodnymi, wyniosło 96 066,00 zł. Zadanie zrealizowano z dotacji w kwocie 4 000,00 zł. w ramach programu „Asystent rodziny na rok 2023” oraz z budżetu Gminy w wysokości 92 066,00 zł. Działaniami asystenta objętych zostało 22 rodziny z terenu Gminy Obrowo z tego 6 rodzin zobowiązanych przez sąd.

b) dostępu do specjalistycznego poradnictwa - w ramach tego zadania rodzina ogłądo datkowo skorzystać ze wsparcia:
-2 psycholożek Pani Anna Proch Lenzion i Beata Modrzyk Dobrzyńska przyjmująca klientów 2 razy w miesiącu w siedzibie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Sącicznie ul. Długa 49 oraz w budynku po byłym Dworcu PKP Obrowo ul. Dworcowa 3,

- pedagoga Magdalena Szymkiewicz przyjmująca klientów 2 razy w miesiącu w siedzibie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Sasiecznie;

- terapeutę uzależnień przyjmującego klientów 2 razy w miesiącu w siedzibie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Sasiecznie;

- radcy prawnego przyjmującego 3 razy w tygodniu w siedzibie Urzędu Gminy w Obrowie w godzinach popołudniowych od 14:00 do 18:00;

- pracownicy socjalni udzielali wsparcia osobom i rodzinom w godzinach pracy tut. Ośrodka poprzez udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, tak aby te osoby i rodziny były zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej;

c) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających

- na terenie Gminy Obrowo w 2023r., nie szkolono rodzin wspierających oraz nie podpisano ani jednej umowy.

d) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie nie prowadzi placówek dziennego pobytu.

4) finansowanie:

a) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające - w 2023r., nie było rodzin wspierających.

5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym:

Działaniami w ramach systemu pieczy zastępczej, które Gmina finansowała w 2023r., objęto 19 dzieci. Na dzieci umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej, w rodzinie zastępczej niezawodowej i zawodowej w 2023r., wydatkowano kwotę 84 763,17 zł na 18 dzieci. Na 1 dziecko umieszczone w rodzinnym domu dziecka wydatkowano kwotę 5 945,21 zł.

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie - w 2023 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie sporządził m.in. sprawozdania:

a) sprawozdanie rzeczowo - finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;

b) sprawozdanie „Asystent Rodziny na rok 2023”.

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy:

- na terenie gminy Obrowo tut. Ośrodek współpracuje z instytucjami:

- Komisariat Policji w Dobrzejewicach,
- Kuratorzy Sądu Rejonowego w Toruniu,
- Prokuratura w Toruniu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu,
- Szkoły z terenu gminy, powiatu oraz szkoły, w których uczą się uczniowie z gminy Obrowo (dojeżdżają lub przebywają w internacie).

Jeżeli istnieje podejrzenie, iż dziecko znajduje się w rodzinie zagrożonej kryzysem następuje wymiana informacji. Następnie ustalana jest sytuacja rodziny. Rodzina wymagająca wsparcia asystenta otrzymuje taką pomoc bezzwłocznie.

8)przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej

W 2023 r. nie było zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zadanie realizowane zgodnie z ustawą o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” wskazuje zakres wsparcia świadczonego przez jednostki realizujące wspieranie rodziny, w ramach koordynowania poradnictwa dla osób uprawnionych. Koordynacja polega na opracowaniu wspólnie z rodziną katalogu możliwego wsparcia oraz występowaniu przez asystenta rodziny w imieniu osób uprawnionych, na ich żądanie, do instytucji i podmiotów, w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia.

Pomoc rodzinie borykającej się z trudnościami związanymi z opieką i wychowaniem dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci, może być osiągnięta przez współpracę przedstawicieli wszystkich instytucji i podmiotów oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrowie realizuje zadania w zakresie wspierania rodziny, kierując się dobrem dziecka, dobrem rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka, przy współdziałaniu instytucji i organizacji, pracujących z dziećmi i rodzicami.

W zakresie potrzeb wskazane jest w latach następnych podejmowanie przez gminę następujących działań:

1. Dalsze wzmacnianie interdyscyplinarnej pracy z rodzinami przeżywającymi trudności w celu rozwoju ich kompetencji wychowawczych;
2. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze możliwości skorzystania ze wsparcia asystenta rodziny;
3. Wsparcie kobiet w ciąży powikłanej oraz rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi poprzez koordynowanie działań przez asystenta rodzinnego, umożliwiających uzyskanie pomocy z zakresu poradnictwa medycznego, rodzinnego i socjalnego;
4. Dalszy rozwój gminnego systemu wsparcia i opieki nad dzieckiem, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin, o których mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”;

5. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności dostępu do wsparcia i pomocy specjalistycznej (także przy wykorzystaniu elektronicznych środków komunikacji w sytuacjach uniemożliwiających korzystanie z metod kontaktu bezpośredniego);
6. Realizacja programów i projektów adresowanych do rodzin z dziećmi;
7. Zabezpieczenie finansowe pracy asystentów rodziny oraz kosztów szkoleń asystentów;
8. Wsparcie finansowe i rzeczowe dla rodzin z dziećmi będących w trudnej sytuacji materialnej;
9. Prowadzenie pracy socjalnej ukierunkowanej na wspieranie rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
10. Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej;
11. Wzmacnianie działań skierowanych na motywowanie rodziców biologicznych, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, do współpracy z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrowie w celu powrotu dzieci do rodzin naturalnych.
12. Współpraca przedstawicieli instytucji, organizacji oraz innych podmiotów i osób działających na rzecz dziecka i rodziny.
13. Zapewnienie pobytu dzieciom i młodzieży w placówkach wsparcia dziennego;
14. Zapewnienie małym dzieciom miejsca w żłobkach i przedszkolach;
15. Realizacja działań dla rodzin, służących podnoszeniu aktywności fizycznej, upowszechnianiu zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży oraz aktywnego spędzania czasu wolnego;
16. Realizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień oraz na temat zjawiska przemocy w rodzinie - poprzez programy i zajęcia skierowane do dzieci i młodzieży;
17. Ustawiczne podnoszenie kompetencji pracowników lokalnych instytucji realizujących zadania w obszarze wsparcia rodziny, poprzez udział w szkoleniach, superwizji, warsztatach.

Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci w Obrowie. Zawarte w programie propozycje były realizowane w 2023 r. w toku bieżącej pracy poszczególnych jednostek.

Ze sprawozdania wynikają następujące kierunki działań dla Gminy Obrowo:

- położenie głównego nacisku na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku; wzmocnienie działań profilaktycznych; doskonalenie metod pracy z rodziną, realizowanie różnych form pomocy rodzinie;
- dalsza współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny;
- kontynuacja zatrudnienia asystentów rodziny.

Wskazane jest podejmowanie działań przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających.

W celu osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.